

Dades de contractació amb les PIME. Informe 2021

La Generalitat va adjudicar el 67,4% dels seus contractes a petites i mitjanes empreses l'any 2021

- Les PIME amb seu social a Catalunya han estat les principals destinatàries amb 5.856 contractes, el 48% del total
- El 73,5% dels 620 contractes d'emergència que es van fer per cobrir necessitats derivades de la pandèmia van recaure en petites i mitjanes empreses
- Per primera vegada, en els anys 2020 i 2021 l'import adjudicat a les PIME va superar els 1.000 milions d'euros

La Generalitat de Catalunya i els ens que configuren el seu sector públic van adjudicar l'any 2021 un total de 12.221 contractes per un import de 2.793 milions d'euros, sense tenir en compte els contractes tramitats per emergència. D'aquests, 8.232 van ser per a petites i mitjanes empreses per 965 milions d'euros, el 67,4% i el 35% del total adjudicat, respectivament. El 53,6% de l'import va recaure en adjudicatari amb seu social a Catalunya i el 45,5% de la resta d'Espanya. Només el 0,8% de l'import (22 milions d'euros) va anar per a empreses estrangeres (140 empreses).

Aquestes són algunes de les dades que es poden trobar a [l'Informe d'indicadors de les tipologies d'adjudicatari amb especial referència a les PIME corresponent a l'exercici 2021](#). Aquest és un document que des del 2011 elabora la Direcció General de Contractació Pública del Departament d'Economia i Hisenda que avui s'ha presentat en una Jornada a l'Auditori del Districte Administratiu de la Generalitat a Barcelona sota el títol "Les PIME i la contractació pública: estratègia per als propers 4 anys".

Taula 2. Adjudicacions per tipologia d'adjudicatari. 2021

Tipologia	Nombre	%	Import	%
Empresa gran	3.176	26,0%	1.356.798.643 €	48,6%
PIME	8.232	67,4%	965.489.049 €	34,6%
UTE	263	2,2%	407.478.717 €	14,6%
Persona física	269	2,2%	32.243.380 €	1,2%
Empresa estrangera	186	1,5%	21.966.299 €	0,8%
Altres	95	0,8%	8.589.634 €	0,3%
Total	12.221	100,0%	2.792.565.722 €	100,0%

Font: Registre Públic de Contractes (RPC). Elaboració DGCP

En aquest sentit, durant el seu discurs d'inauguració de la Jornada la directora general de Contractació Pública de la Generalitat, Neus Colet, ha subratllat la importància de disposar a Catalunya d'aquestes dades **“que han de servir de guia i de diagnòsi per prendre mesures per avaluar la concurrència amb les PIME i adoptar les mesures que s'escaiguin en matèria de contractació pública”**. Segons Colet, l'objectiu és **“contribuir a la reactivació econòmica, aprofitant el potencial que té la contractació pública com a tractor econòmic i d'innovació”**, pel seu pes en termes de PIB (a l'entorn del 14%) i, en particular, **“per articular mesures d'accés a les licitacions per a les PIME, els autònoms i les entitats d'economia social”**, ha conclòs.

Per la seva banda, la directora general de Fons Europeus, Mariona Sanz, ha destacat **“la necessària participació”** de les PIME en l'execució dels fons Next Generation i ha posat en valor el seu paper a l'hora de **“reindustrialitzar Europa perquè sigui molt més resilient davant de possibles futurs embats”**. Sanz ha aprofitat la seva intervenció per animar les pimes a **“ser sistemàtiques”** i exercir una **“vigilància contínua”** si volen accedir als recursos del Mecanisme de Recuperació i Resiliència, i que estiguin alerta a l'activitat dels tres nivells d'administració que els desenvolupen: estatal, autonòmic i local. **“Les oportunitats existeixen, però s'han de treballar”**, ha advertit.

Finalment, el secretari d'Empresa i Competitivitat, Albert Castellanos Maduell, ha centrat la seva intervenció en l'acord que el Govern va aprovar el passat 31 de maig sobre la contractació pública de serveis d'alimentació prioritzant els productes saludables i sostenibles per davant del preu. El secretari ha assegurat que l'objectiu d'aquest decret **“és garantir que en centres públics com menjadors escolars, centres residencials, centres penitenciaris i hospitals, entre d'altres, es consumeixin majoritàriament productes frescos, de temporada i de proximitat”**. Castellanos ha explicat que fins ara **“no hi havia hagut un compromís i unes mesures tant específiques com les que tenim avui sobre la taula”** i ha posat en valor que **“és un acord transversal, ja que compromet fins a 8 departaments de la Generalitat”**.

L'impacte de la Covid-19 no afecta la mitjana de contractes adjudicats a les PIME, inclosos els d'emergència, que es manté en el 67,7% en el període 2017-2021

L'informe analitza estadísticament les adjudicacions de contractació pública efectuades pels diferents departaments de la Generalitat i del seu Sector Públic, així com de les universitats catalanes durant l'exercici anterior. Segons els resultats obtinguts, es conclou que l'activitat contractual del 2021 encara ha estat condicionada per la pandèmia de la COVID-19, si bé ja no amb tanta intensitat de l'any 2020, tal com es reflecteix en la contractació d'emergència (que s'analitza de manera independent en aquest informe) i que va disminuir respecte l'exercici anterior i se situa en 620 licitacions per 221 milions d'euros, versus 6.410 contractes per 787 milions d'euros el 2020, però lluny encara de l'activitat del 2019 (127 contractes d'emergència per valor de 42 milions d'euros). De les 620 adjudicacions que es van efectuar per aquesta via l'any 2021, el 73,5% va recaure en les PIME.

De fet, si es té en compte la contractació d'emergència el nombre de contractes adjudicats a petites i mitjanes empreses s'incrementa fins als 8.688 contractes per un import de 1.121 milions d'euros, el 67,7% i 37,2%, respectivament. Uns percentatges que es mantenen en la mitjana dels darrers cinc anys (70% i 44%).

Taula 1.2. Evolució dels indicadors PIME en el període 2017-2021

Any	Nombre de contractes	%	Import	%	Nombre d'adjudicatari	%
2017	6.301	72,6%	715.607.852 €	51,3%	2.431	75,5%
2018	5.718	69,0%	663.055.845 €	47,8%	2.148	75,6%
2019	7.490	69,8%	822.444.595 €	40,5%	2.274	76,6%
2020	10.876	68,9%	1.224.770.710 €	45,6%	2.989	77,5%
2021	8.688	67,7%	1.121.014.718 €	37,2%	2.802	75,0%
Mitjana	7.815	69,6%	909.378.744 €	44,5%	2.529	76,0%

Font: Registre Públic de Contractes (RPC). Elaboració DGCP

En aquest sentit, també és important destacar que les PIME, l'any 2019, abans de la pandèmia, van resultar adjudicatàries d'un import de 822 milions d'euros, el més alt des que es tenien dades. No obstant això els anys 2020 i 2021, l'import adjudicat a les PIME va superar els 1.000 milions d'euros, cosa que tampoc mai s'ha observat.

El 74,2% d'empreses adjudicatàries són PIME, i el 9,3% grans empreses

Al marge de la contractació d'emergència, d'acord amb les dades de l'Informe, dels 3.567 adjudicatari que van signar un dels 12.221 contractes de la Generalitat el 2021 el 74,2% van ser PIMES, seguides de les empreses grans (9,3%), persones físiques (5,8%), UTE's (5,6%) i empreses estrangeres (3,9%). Si es localitzen geogràficament, el 52,8% de les empreses adjudicatàries són PIME catalanes i el 3,3% empreses grans amb seu a Catalunya. Si a aquest percentatge se li afegeix el 10,9% d'altres adjudicatari de Catalunya, es pot afirmar que les adjudicacions a empreses catalanes abasten el 67% del total d'adjudicatari.

Taula 6. Localització geogràfica i tipologia dels adjudicatari. 2021

Tipologia	Nombre	%
Catalunya	PIME	1.882 52,8%
	Empresa gran	119 3,3%
Resta de l'Estat espanyol	PIME	764 21,4%
	Empresa gran	211 5,9%
	Altres adj. de Catalunya	390 10,9%
	Empresa estrangera	140 3,9%
	Resta d'adjudicatari	61 1,7%
Total	3.567	100,0%

Font: Registre Públic de Contractes (RPC). Elaboració DGCP

Per àmbit geogràfic, i en funció de l'import adjudicat, les PIME són majoritàries a la província de Barcelona (54%), seguida de Madrid (20%); un rànquing que canvia si l'adjudicatari són empreses grans on la capital espanyola se situa per endavant, amb un 56% versus el 34%.

Per comarques, les petites i mitjanes empreses són majoritàries al Barcelonès, amb un 45,2% de l'import adjudicat, un percentatge que s'incrementa fins al 72,63% si se sumen el Vallès Occidental, el Baix Llobregat i el Segrià. L'Informe també destaca, però, que les adjudicacions realitzades a les PIME repercuteixen en 41 comarques d'arreu de la geografia catalana i el territori de l'Aran, mentre les adjudicacions a empreses grans es distribueixen únicament entre 14 comarques. Aquesta dada posa de manifest la capacitat redistributiva dels recursos econòmics com a política pública associada a l'activitat contractual.

Per procediment, tipus i objecte del contracte i òrgan contractant

Pel que fa al procediment de contractació, el 74,3% de les adjudicacions per procediment obert recauen en les PIME i el 69,4% per procediments basats en acord marc si es té en compte l'import. Segons el tipus de contracte, les petites i mitjanes empreses han assolit percentatges en nombre superiors al 63% en totes les modalitats, però destaquen especialment els contractes d'obres on la xifra arriba fins al 74,4%. Si es mira per import, el mercat propi de les PIME es fonamenta majoritàriament en contractes de serveis i subministraments, amb el 78% del total adjudicat.

Per objecte contractual, el més rellevant per import han estat els subministraments d'equipament i articles mèdics, farmacèutics i d'higiene personal, amb 822 milions d'euros (el 29,4% del total adjudicat). Els segueixen els treballs de construcció (17,8%), els serveis de reparació i manteniment (8%) i els de consultoria, desenvolupament de programari, internet i suport a les tecnologies de la informació (7%).

L'Informe també fa una relació de les adjudicacions realitzades pels departaments de la Generalitat i pel conjunt de les entitats del seu Sector Públic. L'any 2021 les conselleries van adjudicar contractes per valor de 432 milions d'euros, el 54,8% dels quals va recaure en PIME i el 45,2% restant en empreses grans. Dels 14 departaments, 11 han adjudicat percentatges de contractació superiors al 50% a les petites i mitjanes empreses. Per la seva banda, les entitats del sector públic van adjudicar 1.890 milions d'euros, el 38,6% a PIMEs i el 61,4% a empreses grans.

Contractació menor i amb el Tercer Sector

El pes de les petites i mitjanes empreses en la contractació menor també va ser rellevant, ja que el 74,4% dels 356 milions d'euros que es van adjudicar l'any 2021 van ser per a PIME. A més, si es posa el focus en la distribució territorial d'aquest tipus de contractes, es fa palesa la seva capacitat per incidir positivament en l'economia de tot el territori de Catalunya ja que no hi ha cap comarca sense adjudicatari de contractació menor.

Les PIME també són protagonistes de la contractació amb les entitats del Tercer Sector: en total, es van materialitzar 225 adjudicacions per import de 32 milions d'euros a 83 adjudicatariis diferents del Tercer Sector Social. D'aquests 83, el 90,3% van ser PIME.

Contractació harmonitzada i PIME, una bona pràctica europea

Finalment, una altra de les conclusions que es poden extreure de l'Informe presentat avui és que segons les dades obtingudes la participació de les PIME en la contractació de la Generalitat es troba en un nivell força superior a l'observat en el conjunt de la Unió Europea. Aquest és el cas, per exemple, de la contractació harmonitzada on Catalunya se situa en el llindar de pràctica satisfactòria definit per la Comissió Europea (més del 60%) amb el 70,1% dels adjudicataris són PIME, al costat de països com Suècia, Finlàndia, Irlanda, Luxemburg, Països Baixos, entre d'altres. Espanya, amb un 43% es troba en la franja baixa (amb un percentatge inferior al 45%).